

บทความการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา
องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นจี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุพหยาบ ยี่หริ่ม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นจี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 109 คน ในปี พ.ศ.2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่าชุมชนได้รับรู้ปัญหาในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ติดตามการวางแผนการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ติดต่อบริการปัญหาที่เกิดขึ้น ประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริจาคสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูพี่เลี้ยงเด็ก และติดตามผลการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ไม่มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือเป็นวิทยากรให้ความรู้เสริมประสบการณ์แก่เด็ก และเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นจี่ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการ ดังนี้

- ศึกษาจุดมุ่งหมาย เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- กำหนดกรอบคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา
 ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของ
 เครื่องมือ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง เหมาะสม
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์
 เพื่อตรวจสอบและพิจารณาให้ความเห็นชอบ
6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา องค์การบริหาร
 ส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบเลือกตอบ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 บ้านปลักปลา องค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษาใน 4 ด้าน คือการวางแผน
 การประสานงาน การจัดหาทรัพยากร และการประเมินผล ประชากรที่ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่
 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารองค์การ
 บริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองนักเรียนในปีการศึกษา 2556 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ที่
 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน
 ปลักปลา องค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ศึกษาได้จัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับ
 แบบสอบถามคืนทั้งหมด 109 ฉบับ (100%) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ ผลการศึกษา
 สรุปได้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งเป็นชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา
 แบ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กลุ่ม 1) และกลุ่มผู้ปกครอง (กลุ่ม 2)

สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา ด้านการวางแผน
 ส่วนใหญ่ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และติดตามการวางแผนการ
 จัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่มีส่วนร่วมต่างกันในการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดการศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็ก และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำมาวางแผนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา ด้านการประสานงาน
 ส่วนใหญ่ชุมชนมีส่วนร่วมติดต่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประสานงานเกี่ยวกับ

การพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก แต่มีส่วนร่วมต่างกันในการประสานงานด้านงบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประสานงานด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในขณะที่เกินครึ่งชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กเล็ก

สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา ด้านการจัดหาทรัพยากร ชุมชนเกินครึ่งมีส่วนช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบริจาค สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในขณะที่ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมต่างกันในการร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรทางงบประมาณในการปรับปรุงอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ไม่มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้เสริมประสบการณ์แก่เด็ก

ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา ด้านการประเมินผล ชุมชนเกินครึ่งมีส่วนร่วมในการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูที่เลี้ยงเด็ก และติดตามผลการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในขณะที่ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมต่างกันในการทบทวนโครงการและกำหนดการแก้ไขปรับปรุง และสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อสิ้นปีงบประมาณแต่ไม่มีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผลวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งชั้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายไว้ ดังนี้

ในด้านการวางแผน ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และติดตามการวางแผนการจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ผู้ปกครอง ครอบครัวประชาชน และสถาบันจัดการศึกษา ต้องมีบทบาทในการร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครูให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนกิจการการศึกษา โดยสนับสนุนด้านความคิดการเป็นผู้นำ การเป็นกรรมการ การร่วมประชุม การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ข้อมูล ความคิดเห็นการปกป้องดูแล การสนับสนุนทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ การร่วมดำเนินโครงการ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งผลการศึกษาของสวัสดี ยศบุญเรือง (2544) ได้ศึกษาพบว่า บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ตระหนัก และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมเรื่องการจัดวางแผน การกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตามและประเมินผล ในขณะที่ ผลการศึกษาของทับทิม กวีวัฒน์ (2545) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนทุกขั้นตอนทั้งการวิเคราะห์สภาพโรงเรียน สร้างวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน เนื่องจากการวางแผนเป็นการกำหนดการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมการวางแผนเป้าหมาย วิธีการและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาการศึกษาอันเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน

ส่วนการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันของชุมชนเป็นการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมาวางแผนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังจะเห็นได้

จากผลการศึกษาของ วรวรรณ ตัณฑเสนา (2546) ที่ได้ศึกษา พบว่าสภาพโดยทั่วไปชุมชนไม่มีความเข้าใจในแนวคิด นโยบาย แผน กิจกรรมโครงการและความต้องการของโรงเรียน ทั้งโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนค่อนข้างน้อย และผลการศึกษาของ ญัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549) ที่ได้ศึกษาพบว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมประชุมกำหนดแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ระยะ 5 ปีของโรงเรียนบ้านโป่งแดง เช่นเดียวกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2544) ที่กล่าวถึง การวางแผน เป็นการเชื่อมโยงตัวเราจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการจะไปถึง จึงเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยมี การคาดคะเนปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและทำการพัฒนาหาวิธีการแก้ไขไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้โดยจะต้องมีการคิดพิจารณารายละเอียดสิ่งที่จะต้องทำว่าต้องทำอะไรเมื่อไร พร้อมกับการระบุผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ต้องการจะนำกิจกรรมมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

สำหรับการประสานงาน ชุมชนมีส่วนร่วมในเรื่องติดต่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสียสละเวลาในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ดังที่ ผลการศึกษาของ สุรพล ไคร์วานิช (2544) ที่ได้ศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพร้อมด้านการเสียสละเวลา มาทำงาน เพราะกรรมการทุกคนให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาทุกครั้งเมื่อมีกิจกรรม ทั้งนี้สภาพความเป็นจริง กรรมการส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการศึกษา มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนและมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนเช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ญัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549) ที่ได้ศึกษา พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษา และสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ขณะที่ชุมชนมีส่วนร่วมต่างกันในการร่วมประสานงานด้านงบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประสานงานด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่ง สมิต สัชฌุกร (2546) ได้กล่าวถึงการประสานงานว่าจะต้องสร้างสัมพันธภาพในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายโดยอาศัยความเข้าใจหรือตกลงร่วมกัน มีการรวบรวมกำลังความคิด วิธีการเทคนิค และระดมทรัพยากรมาสนับสนุนงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเต็มใจที่จะทำงานร่วมกัน และจะต้องมีการสื่อสารที่เข้าใจตรงกันอย่างรวดเร็ว และราบรื่น อีกทั้งจัดให้รู้สิ่งที่จะต้องประสานให้ชัดเจน การที่ผู้ร่วมงานได้รู้ชัดว่าจะต้องประสานงานในเรื่องใด มีสิ่งใดที่จะต้องประสานทำให้การประสานงานมีความครอบคลุมครบถ้วน สอดคล้องทั้งกิจกรรมและเวลา

ส่วนชุมชนไม่มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก ซึ่ง พิทยาภรณ์ มานะจตุติ (2549) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชุมชนอาจเข้ามาร่วมสนับสนุน กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กโดยมอบวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติให้ อาจหมายรวมถึงการสนับสนุนครูจากชุมชน เพื่อทำการฝึกสอนถ่ายทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็กในลักษณะกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ขณะที่การจัดหาทรัพยากร ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ นิคม ผัดแสน (2542) ที่ได้ศึกษา พบว่า คณะกรรมการประถมศึกษามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนนำ

ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงไม่สามารถให้การสนับสนุนในการซื้อวัสดุต่าง ๆ ที่มีจำหน่ายในท้องตลาดได้ จึงสนับสนุนให้นักเรียนแสวงหาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ในทำนองเดียวกัน พิระ พรนวม (2544) ได้ศึกษาพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนจะมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อจัดหาทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ด้วยการจัดกิจกรรมหรือเสวนาระดมความคิดเห็นของต่าง ๆ ซึ่ง รุ่ง แก้วแดง (2546) ได้ให้คำจำกัดความของทรัพยากรไว้ว่า “ทรัพยากร” คือ “ความรู้” ทุกเรื่องที่มีอยู่ในชุมชนรวมถึง “ภูมิปัญญา” ก็ถือเป็นทรัพยากรของชุมชน เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ถ้าสามารถนำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ได้ก็ถือว่าเป็นทรัพยากร ส่วนผลการศึกษาของ ศรีไพร อินตา (2544) ที่ได้ศึกษาพบว่า ชุมชนต้องการให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนทุกครั้ง และต้องการให้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางบริการสื่อการเรียนการสอนแก่ชุมชน รวมถึงต้องการมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

สำหรับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันของชุมชนในการร่วมประสานงานด้านงบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากผลการศึกษาของมณฑนา เป็งจันทร์ (2544) ได้ศึกษา พบว่างบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับเงินจัดสรรไม่เพียงพอ และไม่มีกำหนดโครงการที่จะช่วยเหลือโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นเพราะว่างบประมาณมีน้อยจึงไม่มีโครงการที่จะช่วยเหลือการศึกษาอย่างจริงจัง และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีนโยบายในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษา ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้การสนับสนุนแก่โรงเรียนและไม่มีแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ชัดเจน

ในขณะที่ชุมชนไม่มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้เสริมประสบการณ์แก่เด็กซึ่ง พิทยาภรณ์ มานะจตุ (2549) กล่าวว่า การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ชุมชน อาจเข้ามาร่วมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก การสนับสนุนครูจากชุมชนเพื่อทำการฝึกสอนถ่ายทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็ก ในลักษณะกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สำหรับการประเมินผล ชุมชนมีส่วนร่วมให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูพี่เลี้ยงเด็ก และติดตามผลการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้ปกครอง ครอบครัวประชาชน และสถาบันจัดการศึกษา ต้องมีบทบาทร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรพัฒนาการของบุตรหลานและการเรียนการสอนประจำวัน ร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครูให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังที่ผลการศึกษาของ วสันต์ ขอดศิริ (2547) ที่ได้ศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่และสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่มาจากประชาชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการประถมศึกษา ร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินมาตรฐานของโรงเรียน ร่วมวิเคราะห์ ประมวลผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ส่วนการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันของชุมชนเป็นการทบทวนโครงการและกำหนดการแก้ไขปรับปรุง และสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งผลการศึกษาของ ชฎาพร เสาร์เจริญ (2548) ได้ศึกษา พบว่า ในขั้นการกำหนดรายละเอียดกิจกรรมแผนงาน/โครงการ ในระยะ 5 ปี

บุคลากรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมประชุม เพื่อนำแนวทางการพัฒนามากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของสาขาการพัฒนา และแผนงาน พิจารณาทบทวนรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละแผนงาน/โครงการและร่วมสรุปทำเนียบแผนงาน/โครงการ

ในขณะที่ชุมชนไม่มีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งใกล้เคียงกับผล การศึกษาของ ญัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549) ได้ศึกษา พบว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบพัสดุ กรรมการตรวจสอบการเงินของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนจะดำเนินการเอง ชุมชนไม่มีส่วนรับรู้การ ประเมินผลว่าดีหรือไม่ดีตลอดจนผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลักปลา องค์การบริหาร ส่วนตำบลตลิ่งชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผน การประสานงาน การจัดหาทรัพยากร และการประเมินผล ชุมชนให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมทุกด้านแต่ละด้านขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถของคนในชุมชน ดังที่ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็น การร่วมคิด ร่วมทำของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นพลังส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประกอบด้วยผู้จัดการศึกษาโดยตรง (ครูผู้บริหารและ บุคลากรทางการศึกษา) ผู้สนับสนุนการจัดการศึกษา(หน่วยจัดสรรงบประมาณ หน่วยนโยบายทางการศึกษา รัฐบาล ผู้ทรงคุณวุฒิ) ผู้รับผลจากการจัดการศึกษา (ชุมชน ผู้ปกครอง ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้จ้างงานและสังคม) รวมทั้งผู้ประเมินผล (ผู้ประเมินผลภายนอก ผู้ตรวจสอบ ผู้ตรวจราชการ) บุคคลเหล่านี้ล้วนมีบทบาทเกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาทั้งสิ้นสมควรเข้าร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนต่าง ๆ ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ในการวางแผน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองควรมีการร่วมประชุมทำความเข้าใจในการ วางแผน มีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนถึงลำดับ ความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมาวางแผน

2. สำหรับการจัดหาทรัพยากร ชุมชนควรร่วมกันนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรม ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากท้องถิ่นของตนเอง

3. ในการประเมินผล ควรมีการติดตามผลการดำเนินงาน และชุมชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก ขั้นตอน